

SAAVUTETTAVUUS JA KESTÄVÄ LIIKKUMINEN

Oulun seudun näkökulma

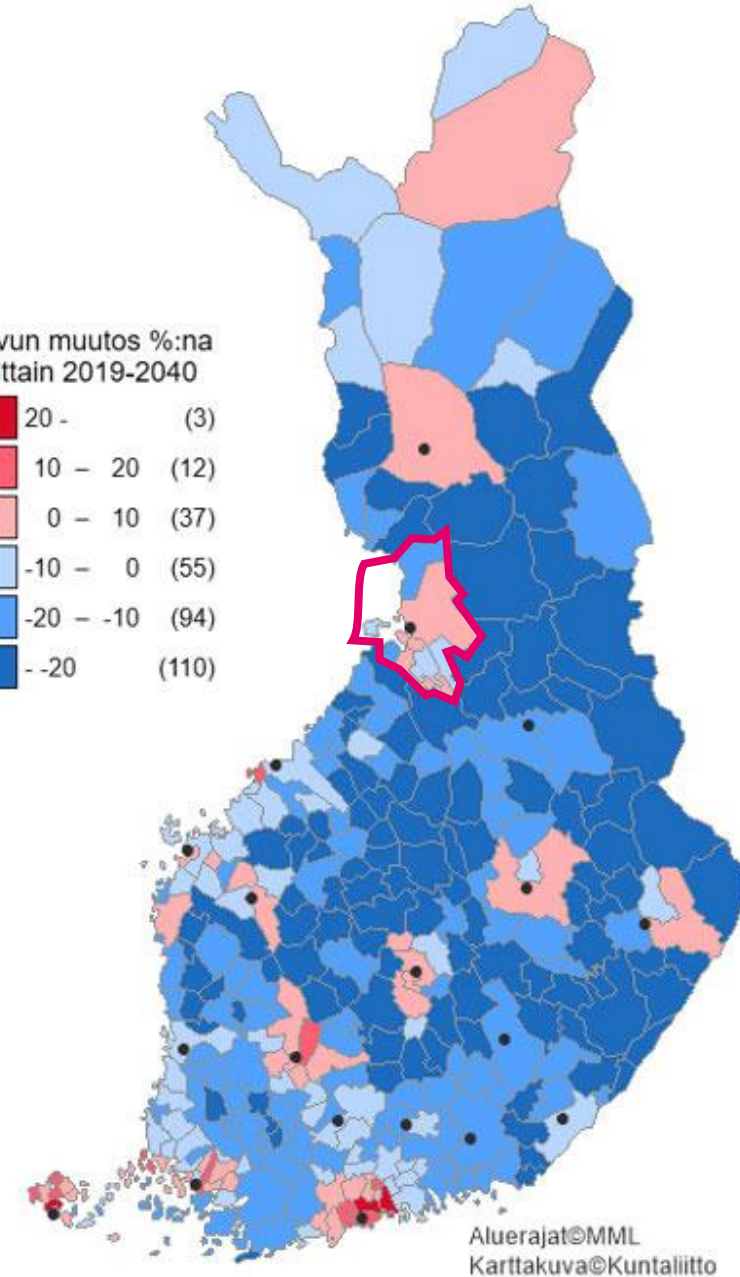

KAUPSU –hanke, työpaja 23.11.2022

Paula Paajanen, yleiskaavapäällikkö, Oulun kaupunki

Väkiluvun muutos %:na
kunnittain 2019-2040

20 -	(3)
10 - 20	(12)
0 - 10	(37)
-10 - 0	(55)
-20 - -10	(94)
- -20	(110)

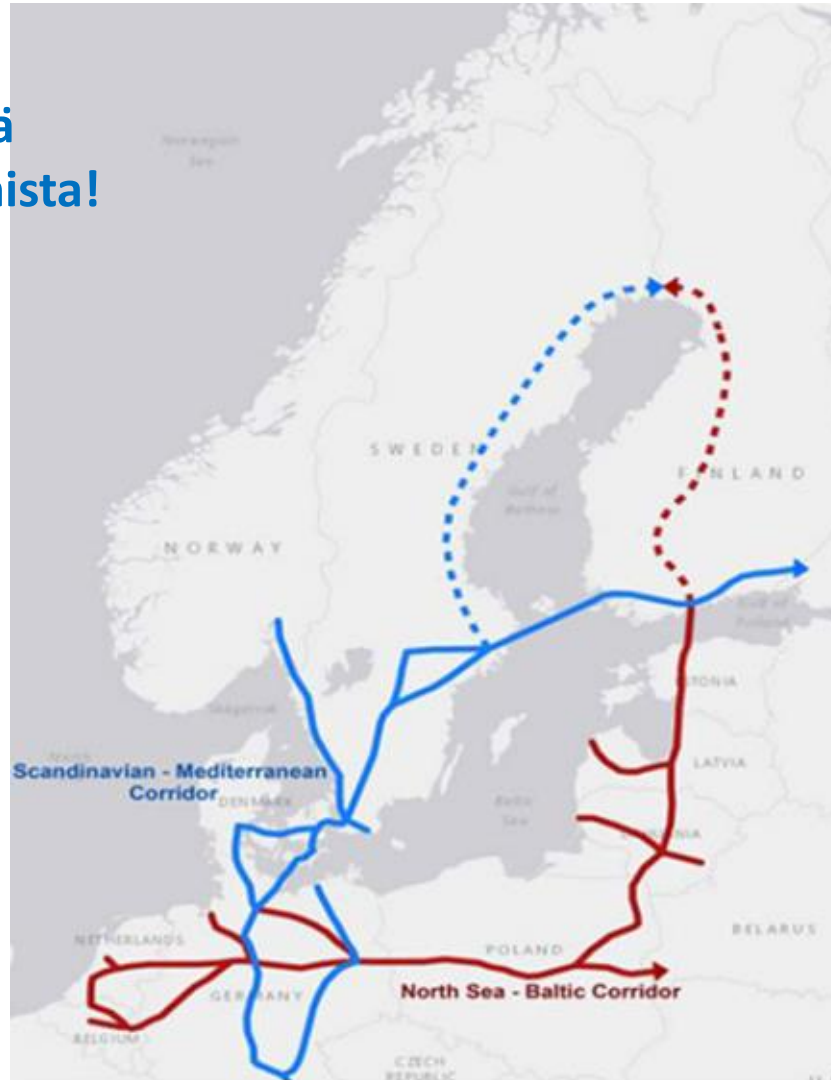
Aluerajat©MML
Karttakuva©Kuntaliitto

Kansallinen saavutettavuus

Oulun seudun elinvoimaisuus edellyttää sijainnista johtuen yhteyksiin panostamista!

- Valtatie VT 4
- Päärata Oulu-Liminka, kaksoisraide
- Sataman laivaväylän syventäminen ja yhteydet
- Ratapihojen kehittäminen
- VT 22
- VT 20
- VT 8

Muuttuneen maailmanpoliittisen tilanteen myötä huoltovarmuus korostuu - maayhteys Ruotsiin ja Norjaan pohjoisen kautta!

Yhteistyö valtakunnallisiin osapuoliin pohjautuu Liikenne 12 – suunnitelmaan ja MAL-sopimukseen

Liikenne 12

Liikenne- ja viestintävirasto sekä Väylävirasto selvittävät alueellisen junaliikenteen kehittämistarpeita sekä -mahdollisuuksia valtakunnallisesta näkökulmasta huomioiden seudulliset näkemykset.

Valtion väyläverkon investointiohjelma vuosille 2022-2029

Edellä mainittujen tarkastelujen pohjalta muodostetaan valtion kanta kaupunkiseutujen lähijunaliikenteen kehittämiseen.

Oulun seudun MAL-sopimus, toimenpiteet vuosille 2020-2023

Toimenpide 2. Kaupunkiseudun tulevaisuuden joukkoliikennemuotojen selvittäminen. Kunnat määrittelevät eri joukkoliikennemuotojen roolit seudulla sekä niihin liittyvät maankäytön kehittämisen tarpeet ja toteutukseen tähtäävät selvitykset ja suunnitelmat. Työssä selvitetään myös lähijunaliikenteen käynnistämisen edellytykset ja vaikutukset.

Valtio teettää selvityksiä alueellisesta junaliikenteestä

Laaditut selvitykset

- Alueellisen junaliikenteen selvitys: Osaprojekti 1 - **Infrastruktuuri, kapasiteetti ja kalusto**. Väyläviraston julkaisu 79a /2021
- Alueellisen junaliikenteen selvitys: Osaprojekti 2 – **Maankäyttö**. Väyläviraston julkaisu 79b/2021

Tulevat selvitykset

Alueellisen junaliikenteen jatkoselvitys - **liikennöintikustannukset ja matkustajapotentiaali**. Käynnistyy toukokuussa ja valmistuu lokakuun 2022 loppuun mennessä.

Myöhemmin laadittaneen alueellisen junaliikenteen **toteutuspolku?**

Lähijuna on seudullinen kaupunkikehityshanke

Maankäyttö

- **Seudun** uusi maankäyttö tulee kohdentaa seisakkeiden ympäristöön.
- **Kunnat** muuttavat kaavoituksensa painopisteitä niin, että seisakkeiden ympäristöt kehittyvät nopeasti.

Joukkoliikenne

- **Seudun** joukkoliikenteelle muodostetaan yhteisesti hyväksyttävä kehityskuva, jossa lähijunaliikenteen rooli osana muuta joukkoliikennettä selkeytetään.
- **Seudun** tulee organisoitua lähijunaliikenteen määrätietoiseksi kehittämiseksi (lippuyhteistyö, junaliikenteen ostojen ja kehittämisen rahoitus/resursointi, suunnittelu).

Rahoitus

- **Kunnat** sitoutuvat pitkäjänteisesti rahoittamaan junaliikenteen ostoja. Rahoitusta tarvitaan joka vuosi.
- **Kunnat** sitoutuvat osallistumaan seisakkeiden ja liityntäpysäköinnin (autot ja polkupyörät) toteutuskustannuksiin noin 50%:n osuudella.
- **Kunnille** voi aiheutua kustannuksia siitä, että seisakkeille on rakennettava autoliikenteen, pyöräilyn ja jalankulun yhteyksiä. Tarpeita tulee myös uuden maankäytön myötä.

MAL-sopimus

- MAL-sopimus nivoo kuntien ja valtion toimet yhteen.

Seisakkeiden toteutuskustannukset ja arvio matkustajamääräistä

Seisake (I vaihe)	Yhteensä	Kunta 50%
Ii	860 525 €	430 262,5 €
Haukipudas	860 525 €	666 136 €
Linnanmaa	471 747 €	
Oulun asema	Kehitetään muista syistä.	
Kempele	619 199 €	309 599,5 €
Tupos	471 747 €	471 747 €
Liminka	471 747 €	
Yhteensä	3 755 490 €	1 877 745 €

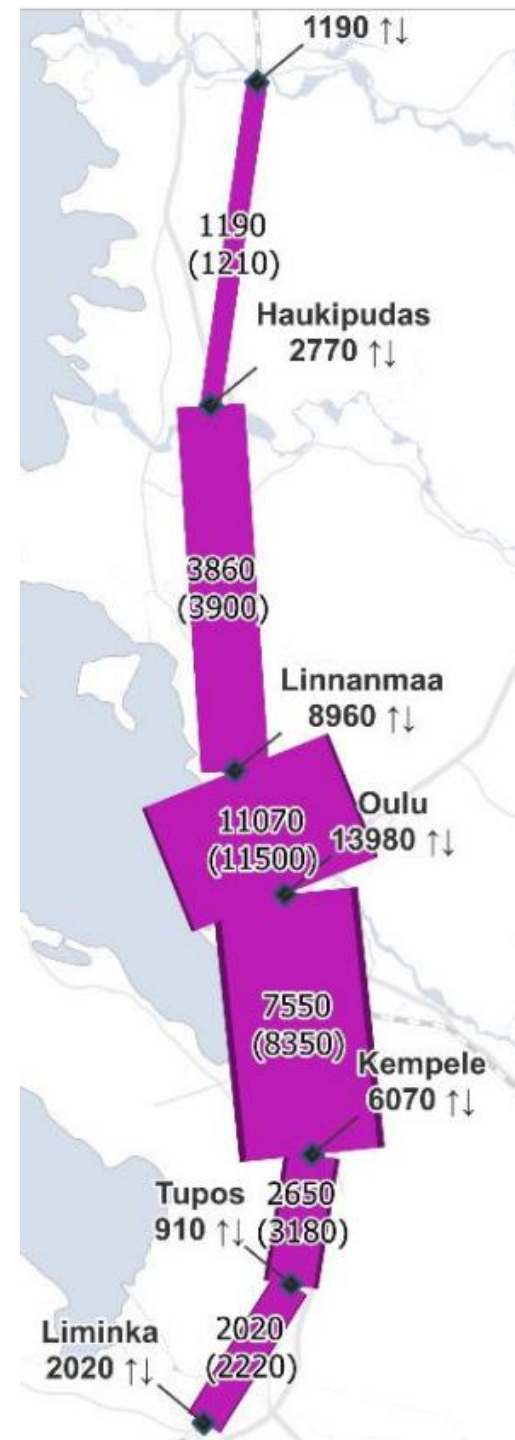
Selite

Pysähdyspaikka,
Nousijat ja poistujat vuorokaudessa ↑↓

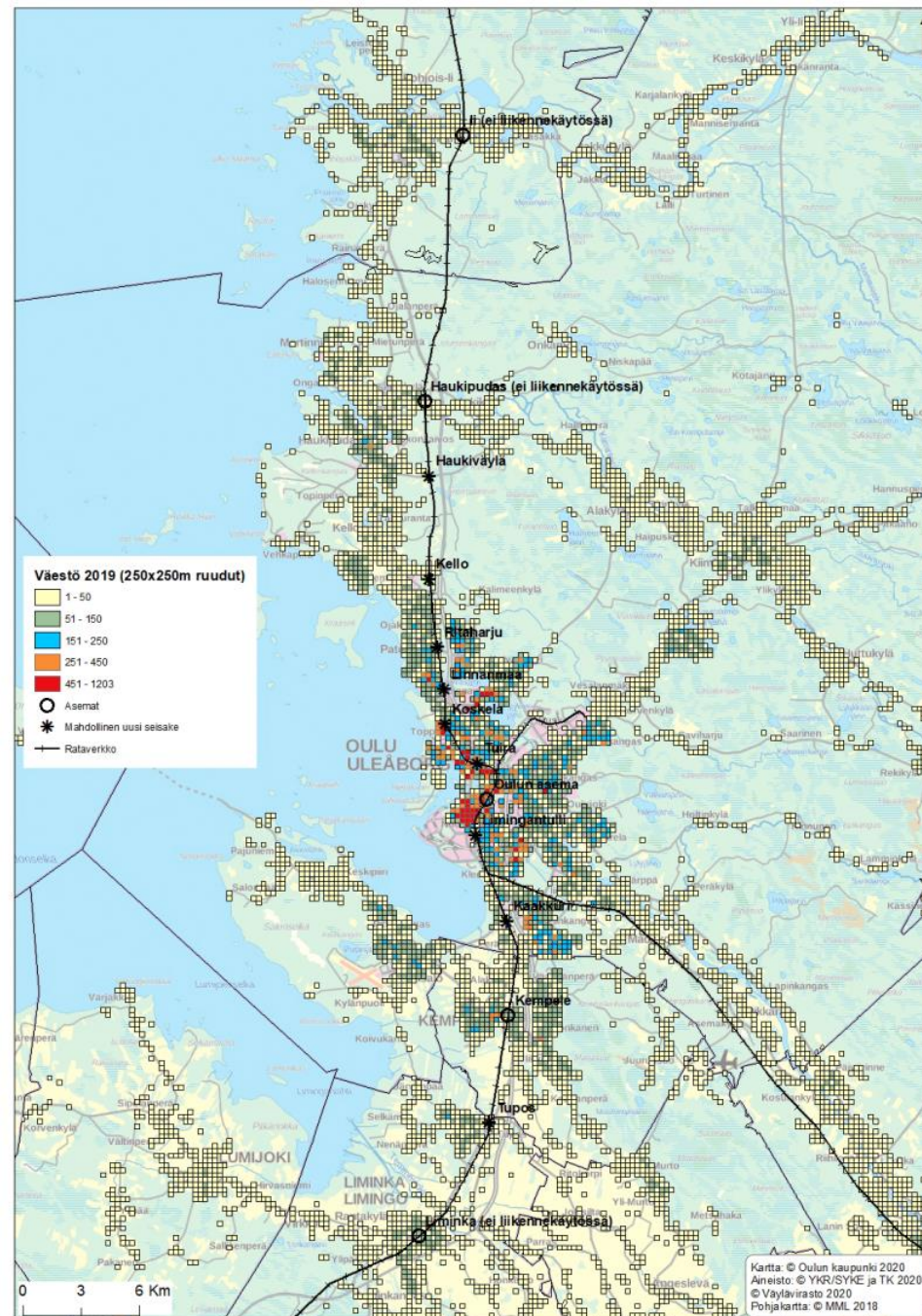
Lähijunalinjan rataosuus,
Matkustajamäärä 2020
(Matkustajamäärä 2030)

Lähijunaan mahtuu 250 ja
linja-autoon 50 matkustajaa.

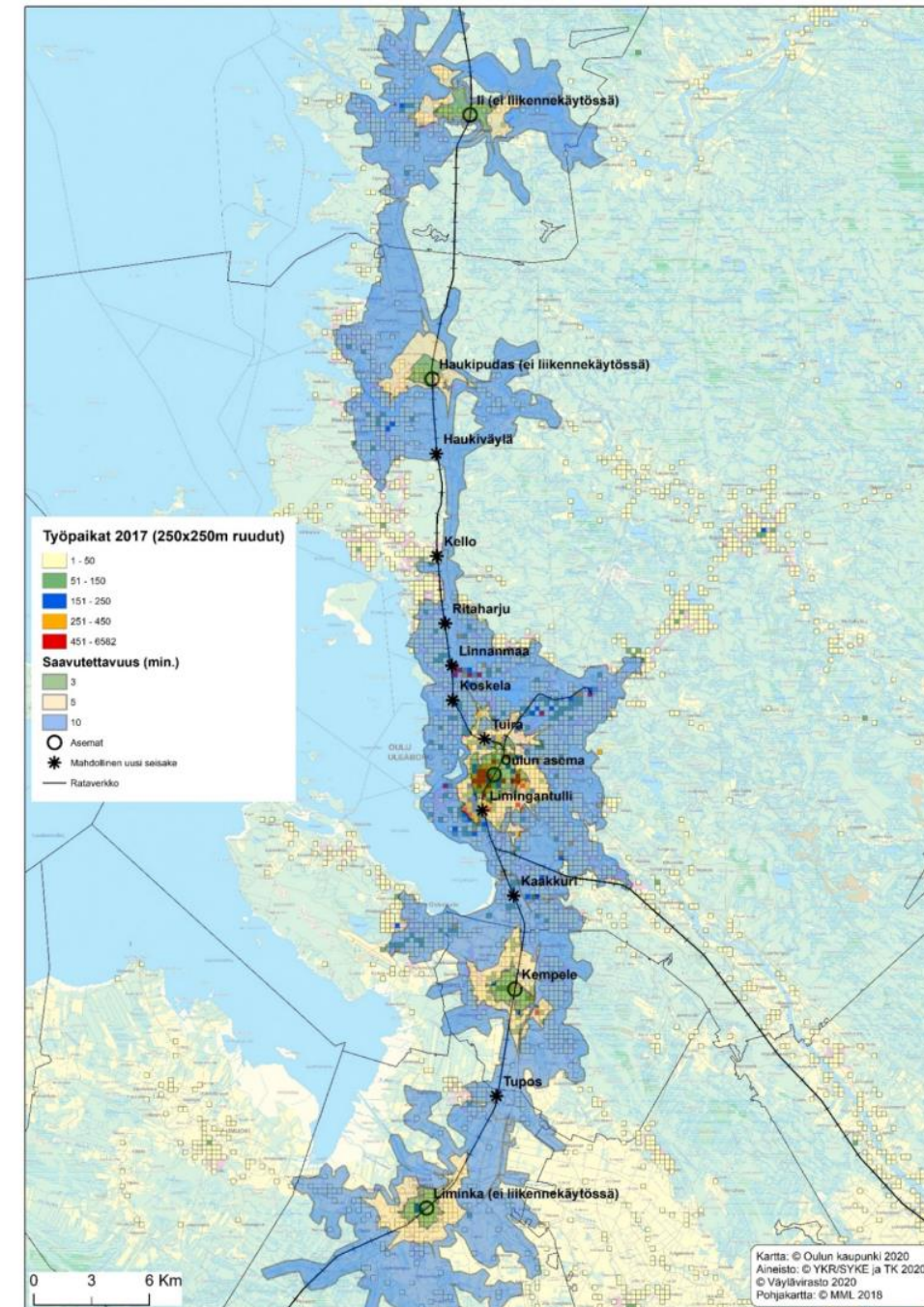

Lähijuna- liikenteen paikkatieto- tarkastelu Liminka - li

Oulun kaupunki
2019

Kuva 3. Väestöjakauma asemien ja seisakkeiden ympäristössä

Kuva 8. Asemien (myös liikennekäytöstä poistuneet) saavutettavuusvyöhykkeet autolla ja työpaikkajakauma

VUONNA 2040 **OULUN SEUTU** ON POHJOISEN SUOMEN
KESTÄVÄ, HOUKUTTELEVA JA ELINVOIMAINEN
KAUPUNKISEUTU
KÄRKITOIMENPITEET

**KULTTUURINEN JA
SOSIAALINEN KESTÄVYYS**

**YMPÄRISTÖLLINEN
KESTÄVYYS**

**TALOUDELLINEN
KESTÄVYYS**

Kestävän ja houkuttelevan yhdyskuntarakenteen edistäminen:
kaupunkiseutusuunnitelman, liikennejärjestelmäsuunnitelman toteutus sekä
monipuolisen asuntotuotannon ja keskustojen kehittämissuunnitelmien toteutus

Kestävän liikkumisen edistäminen: seudullisen joukkoliikennestrategian ja pyöräilyn
pääreittisuunnitelman toteutus sekä
kävely-ympäristöjen parantamisen seudullisen suunnitelman laatiminen

Seudun saavutettavuuden parantaminen: Liminka-Oulu –kaksoisraide, päätös
seudullisen lähijunaliikenteen käynnistyksestä ja asemaseutujen kehittäminen

Seudun matkailun masterplan & seudullisen reitistön kehittäminen ja brändäys

Seudullinen monialainen yhteistyö, vaikuttaminen ja aluemarkkinointi

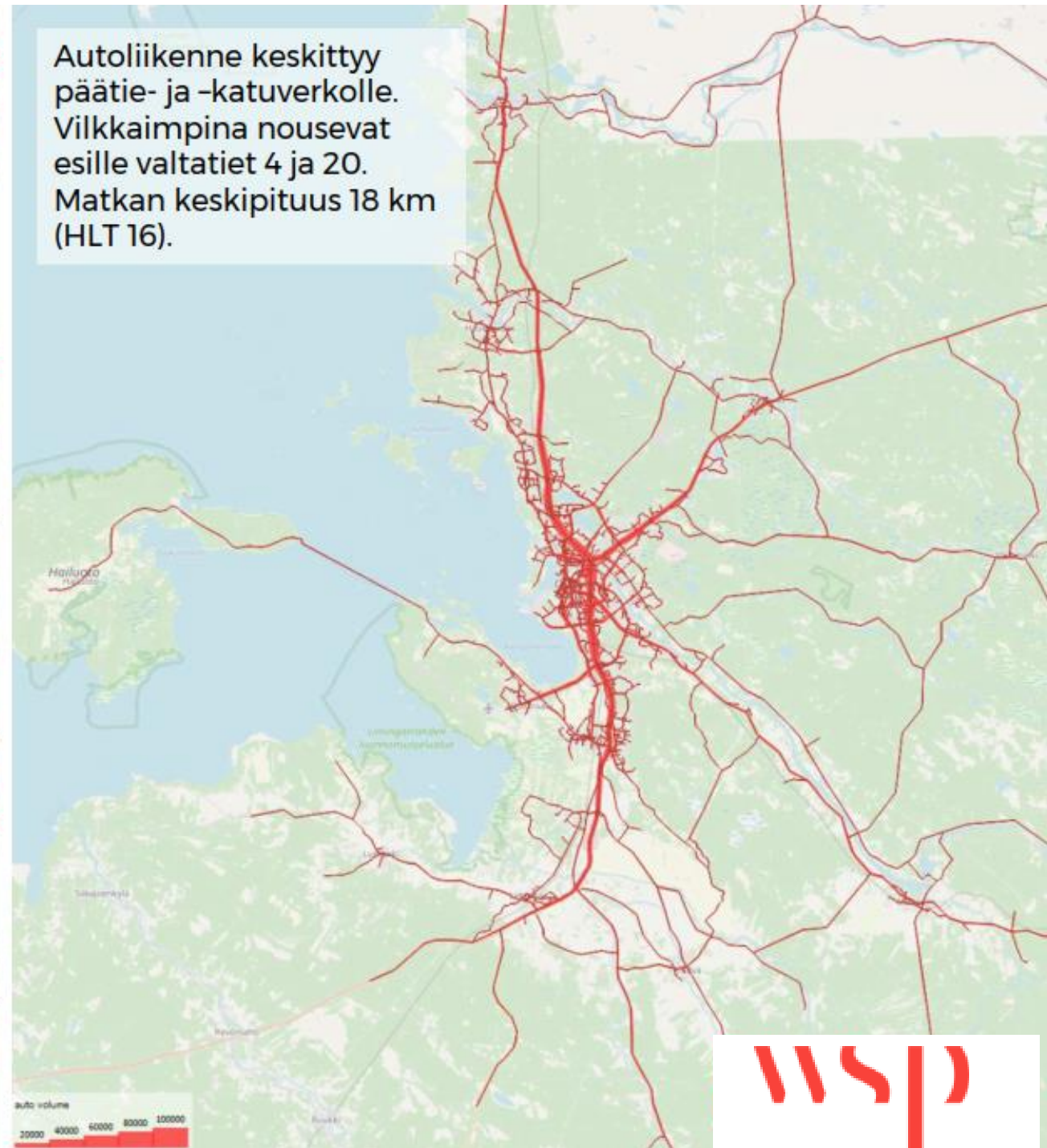
***Oulun seudulla löydetään resurssit laajaan yhteistyöhön
sekä rohkaistaan innovatiivisiin ja kokeileviin toimenpiteisiin.***

AUTOLIIKENNE KAVL 2018

Lähde: Oulun seudun liikennemalli

Autoliikenne keskittyy
päätie- ja -katuverkolle.
Vilkkaimpina nousevat
esille valtatiet 4 ja 20.
Matkan keskipituus 18 km
(HLT 16).

JOUKKOLIIKENNE KAVL 2018

Lähde: Oulun seudun liikennemalli

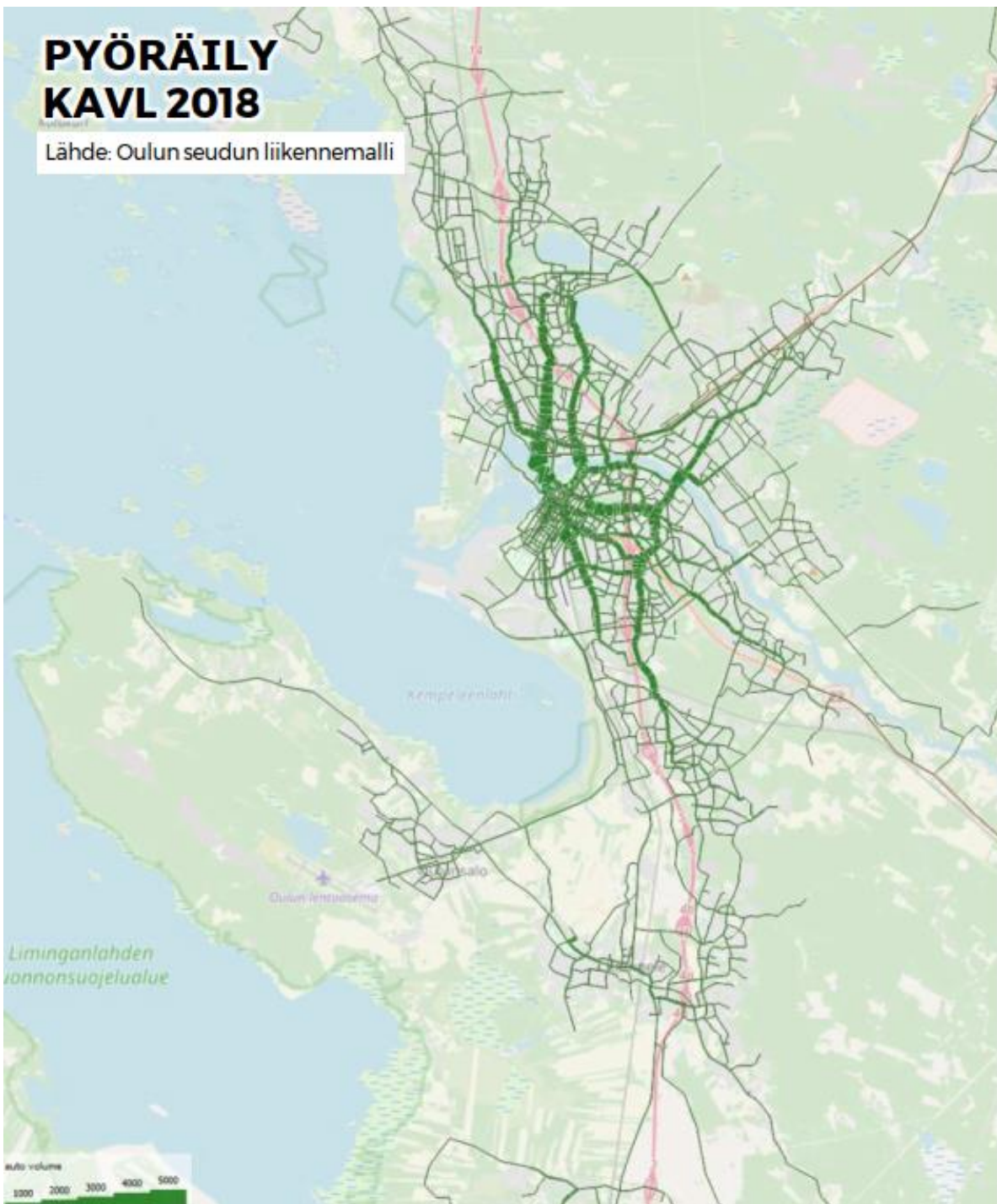

Joukkoliikenteessä virrat ovat muutamaa keskeistä yhteyttä lukuun ottamatta ohuita. Matkan keskipituus 22 km (HLT 16).

PYÖRÄILY KAVL 2018

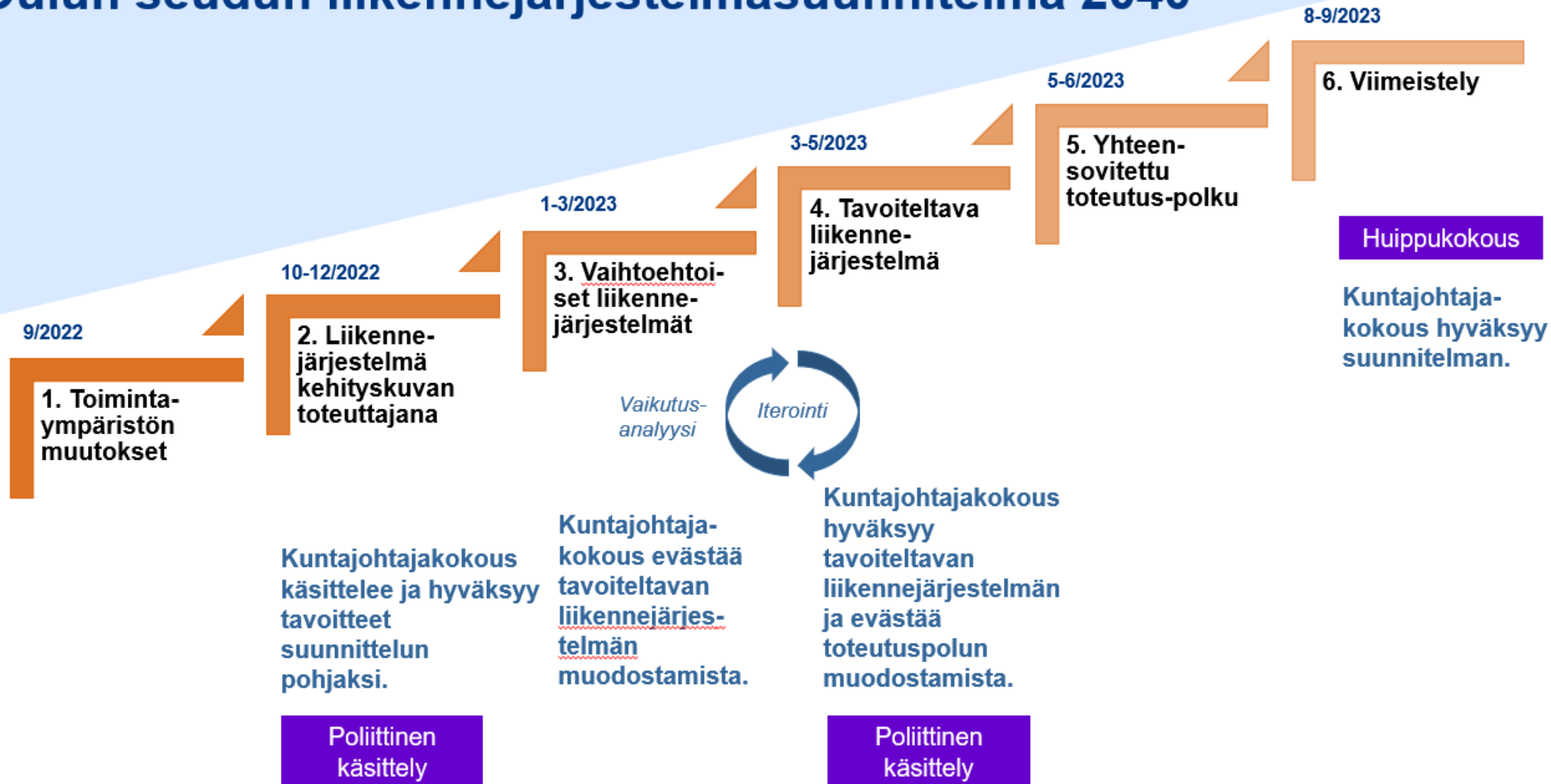
Lähde: Oulun seudun liikennemalli

Pyöräliikenteessä suuret volyymit ovat Oulun keskustaan johtavilla reiteillä. Matkan keskipituus 3,0 km (HLT 16).

Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040

Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman 2040 kolme tärkeää kysymystä:

1. Miten liikennejärjestelmä tukee Oulun seudun kehityskuva 2030+:n päätavoitteiden saavuttamista?
2. Millaisia päätöksiä on tehtävä liikennejärjestelmäsuunnitelman toteuttamiseksi?
3. Mitkä muiden suunnitelmien (kuten SUMP tai joukkoliikennestrategia) tärkeimmät toimenpiteet tulee yhteensovittaa liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa ja koostaa kehittämisen strategiseksi tiekartaksi?

Oulun seudun kehityskuvan 2030+ päätavoitteet

Oulun seudun **monikeskuksisuus** ja **asumisen monipuolisuus** ovat selkeitä veto- ja pitovoimatekijöitä pohjoisen keskuksena.

Seudullisella maankäytön, liikenteen ja palveluiden **yhteissuunnittelulla** on mahdollistettu elinvoimainen ja houkutteleva **palvelu- ja osaamiskeskittymien verkko** Oulun keskusta veturina.

Oulun seutu on hyvin saavutettavissa ja vahvat joukkoliikennekäytävät tukevat kasvua. Oulun seudulla panostetaan **kestävän liikkumisen** edellytyksiin.

Oulun seudulla on saavutettava ja yhdessä luotu **matkailualueiden ja reittien verkosto**, jonka kärkinä ovat merellisyys ja vesistöt, luontomatkailu sekä Euroopan kulttuuripääkaupunki Oulu 2026.

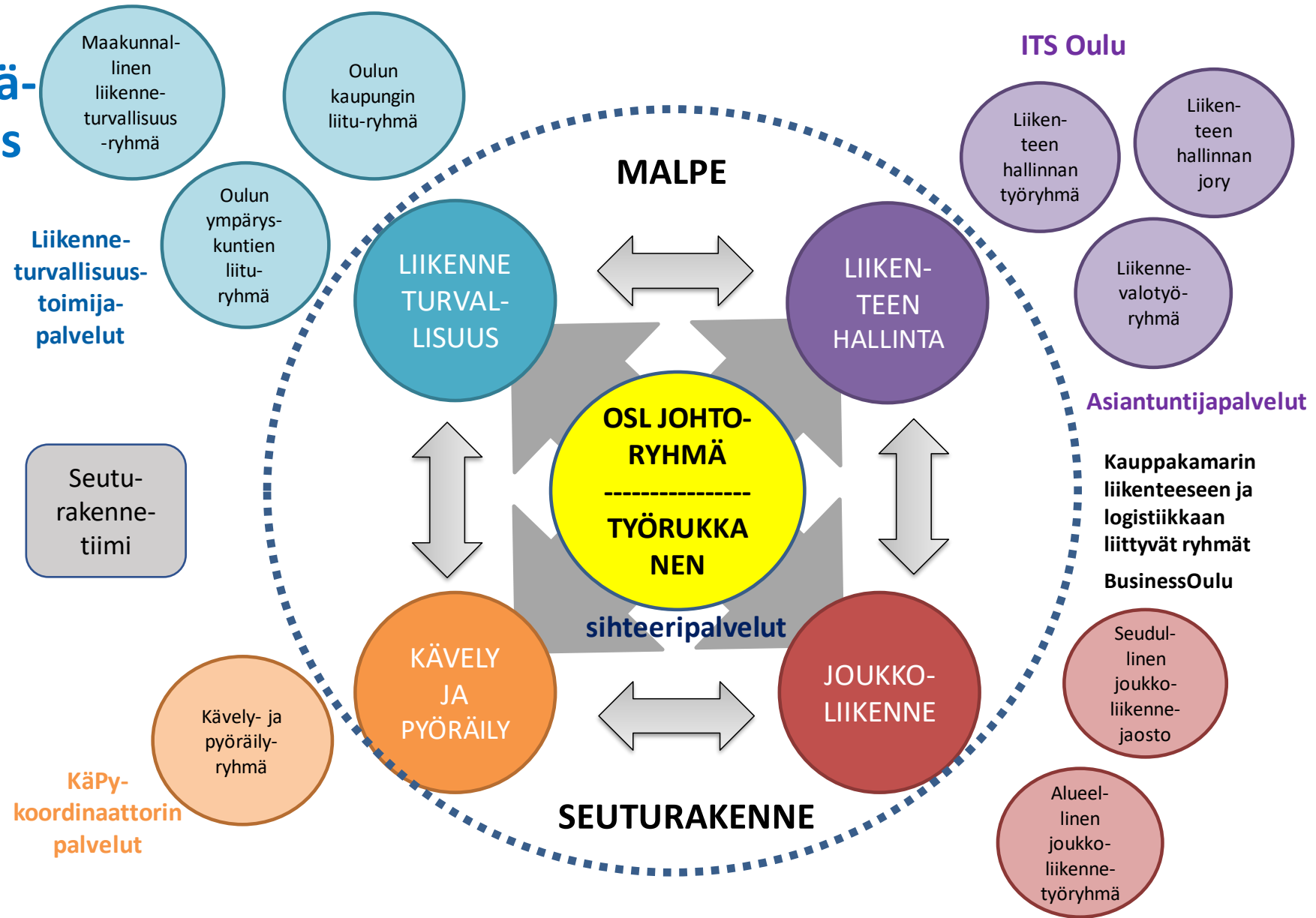
1. **Minkä liikennemuotojen kehittämistä tarvitaan**, jotta monikeskuksisuus ja asumisen monipuolisuus varmistuvat?
2. **Minkä liikennemuotojen kehittämistä palvelu- ja osaamiskeskittymien verkko tarvitsee** ollakseen elinvoimainen ja houkutteleva?
3. **Millaista palvelutasoa vahvat joukkoliikennekäytävät tarjoavat** ja mitkä liikennemuodot kykenevät tämän palvelutason tarjoamaan?

4. **Miten kestävän liikkumisen kehittäminen kohdennetaan** nykyisillä ja uusilla alueilla?
5. **Miten liikennemuotoja on kehitettävä, jotta**
 - seutu on hyvin saavutettavissa teillä ja raiteilla?
 - matkailualueiden ja reittien verkostot ovat hyvin saavutettavissa?
 - Perämerenkaaren liikenneverkko kehittyy?
 - TEN-T verkko uudistuu ja Oulua voitaisiin kehittää kaupunkisolmuna (ml. satama ja lentoasema)?
 - vihreän siirtymän (mm. tuulivoima) tai sotilaallisen liikkuvuuden kuljetukset ja teknologian hyödyntäminen mahdollistuvat?

SITOWISE

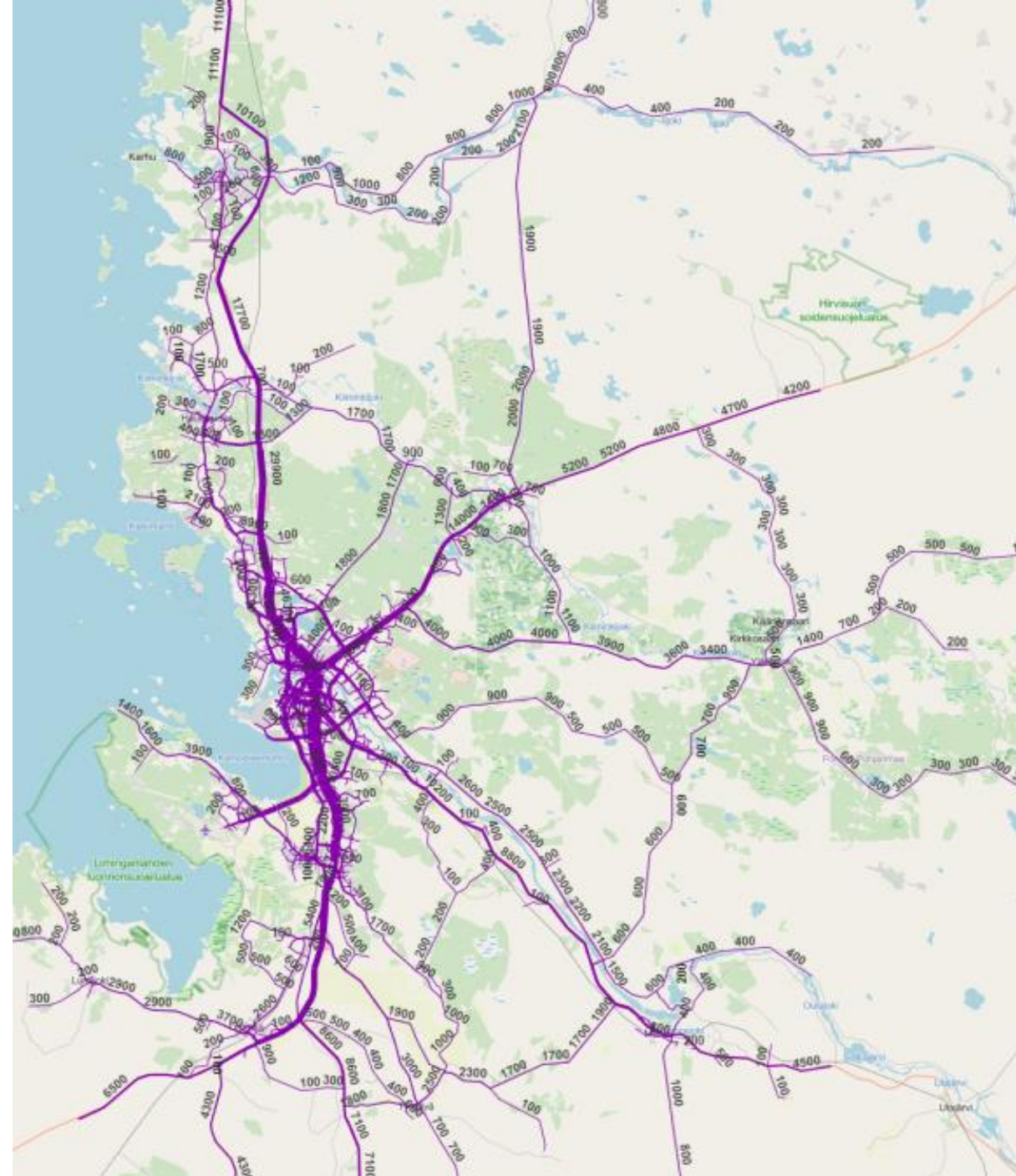
Vahva yhteistyö Oulun seudulla

Liikennejärjestelmä-yhteistyön toteutus

■ Oulun seudun liikennemalli

- Liikennemalli kattaa koko Oulun seudun (Oulu, Kempele, Liminka, Lumijoki, Tyrnävä, Muhos, Hailuoto, Ii)
- Liikennemalli koostuu kahdesta osasta; strategisesta EMME-mallista ja VISSIM-mikrosimulointimallista
 - EMME-mallissa tuotetaan liikenteen kysyntä keskimääräiselle arkivuorokaudelle sekä tuntiliikenteen kysyntämatriisit
 - Tuntiliikenteen kysyntä viedään VISSIM-malliin, joka soveltuu erinomaisesti esimerkiksi liikenteen toimivuustarkasteluihin, liittymätyyppien valintaan yms.

Painotus kestävään liikkumiseen

Oulun sisäiset:

479 000 matkaa/vrk

muiden kuntien sisäiset:

73 000 matkaa/vrk

seudun

kuntien väliset:

43 000 matkaa/vrk

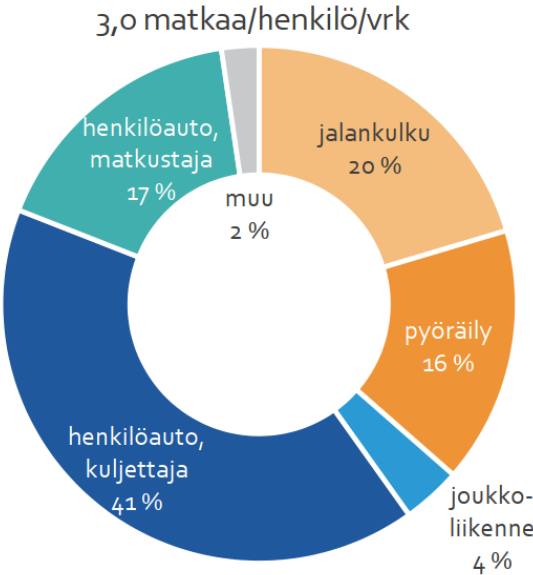
matkat seudun

ulkopuolelle:

25 000 matkaa/vrk

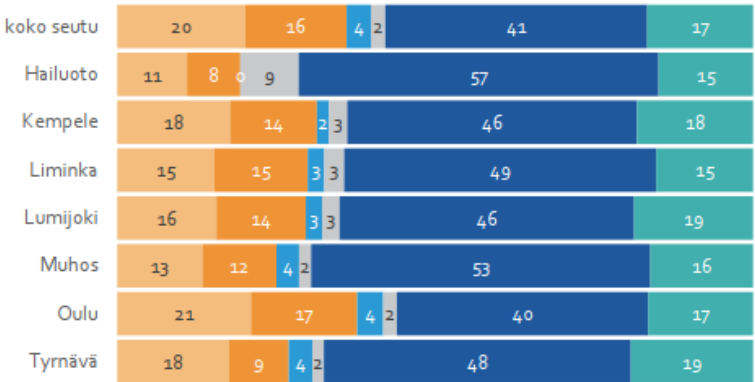

Kulkutapojen käyttö Oulun seudulla

Kestävien kulkutapojen osuus koko seudulla 40 %

Kulkutapojen käyttö eri kunnissa

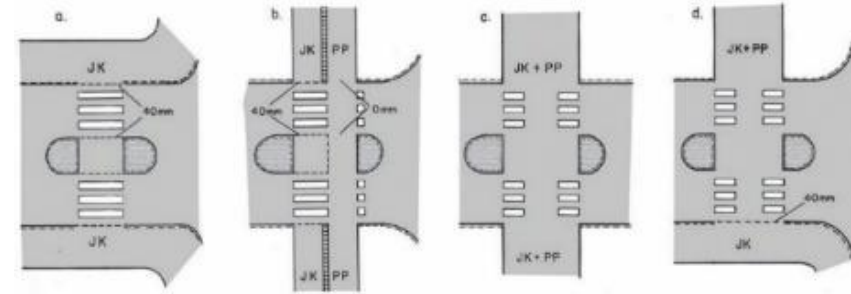

Nykytila >
tavoitteet >
seuranta

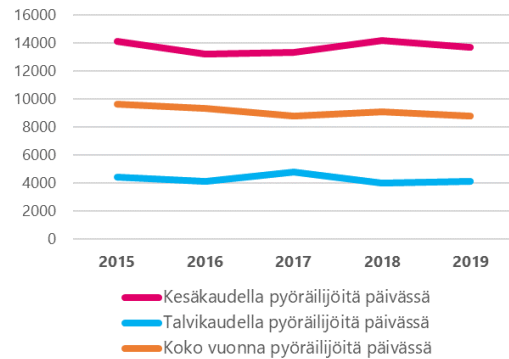
Painotus kestävään liikkumiseen

- Pyöräbaanat ja turvalliset risteykset
- Seurantalaskurit
- Pysäkki- ja muut pyöräpysäköintijärjestelyt

Seurantapisteiden yhteenlaskettu keskimääräinen pyöräilijämäärä päivässä

Pysäkkikatokset Yht. 540 000 €

Pysäkkikatokset 27 kpl
kustannusarvio 115 000 €

Asennus (sis. maatyöt)
425 000 €

Asennuskustannuksiin
sisältyy:
Tupos ramppi 228 000 €
Kemintie E/P 57 000 €
Tyrnävän kuntapysäkki
30 000 €

Pyöräkatokset ja runkolukittavat pyörätelineet Yht. 306 100 €

Pyöräkatokset 18 kpl
kustannusarvio 161 000 €

Pyörätelineet 17 kpl
kustannusarvio 16 100 €

Asennus (sis. maatyöt)
kustannusarvio 128 000 €

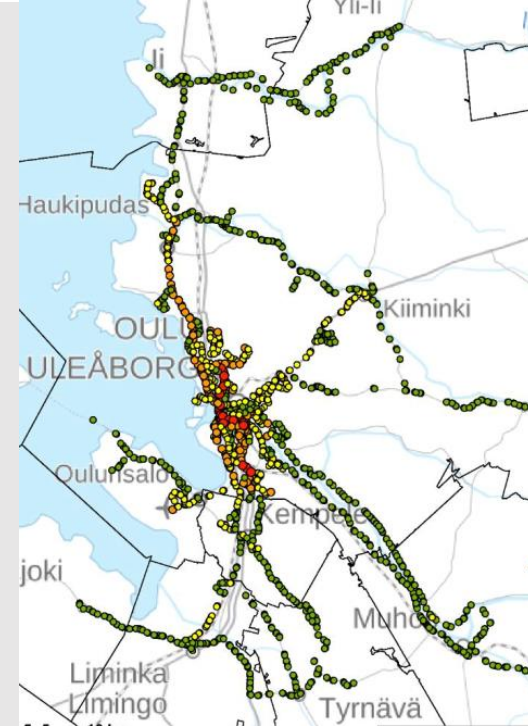
■ Esimerkkejä Oulun seudun hankkeista MAL –sopimuksen tavoitteiden toteuttamiseksi

- Oulun pyöräilyn baanaverkko 2030 –suunnitelma ja toteutuksen käynnistäminen
- Keskustavisio 2040. Oulun keskustan kävely- ja pyöräilyolosuhteiden parantaminen (mm. pyöräkadut)
- Kävelyn ja pyöräilyn tekniset asiantuntijapalvelut (mm. auditoinnit). Asenteisiin vaikuttamisen ja yhteistyön vahvistamisen kehittämisprojekti 2019
- Oulun keskustan läpäisyn parantaminen joukkoliikenteelle
- Liikenneturvallisuustoimijatyö – Oulun kaupunki, Oulun ympäryskunnat
- ITS Oulu –hanke ja sen kehittämisspilotit, Älyliikenteen kehittämissuunnitelma
- Lentoaseman maayhteyksien kehittäminen (käynnissä)

Esimerkkejä Oulun seudun hankkeista MAL -sopimuksen tavoitteiden toteuttamiseksi

- Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2030 (päivitys)
- Oulun seudun liikennemallin päivitys ja matkustuskäyttäytymisaineiston kerääminen siihen osana valtakunnallista henkilöliikennetutkimusta
- Ilmastovaikutukset Oulun seudulla (liikennemallin hyödyntäminen)
- Pääradan vaikutusanalyysi Pohjois-Pohjanmaalla
- Oulun seudun joukkoliikennestrategia 2030, palvelutasosuunnitelma 2018-2023 ja linjastosuunnitelma 2020. Muutosten vieminen käytäntöön mm. kilpailutusten kautta.
- Joukkoliikenteen kehittämistä tukevia selvityksiä, kuten Oulun linja-autoliikenteen käyttövoimaselvitys, Oulun seudun lähijunaselvitys, Tehokkaan joukkoliikennekäytävän kehittämisen esiselvitys: Keskusta-Raksila-Kontinkangas.

Pysäkkikatokset **Yht. 540 000 €**

Pysäkkikatokset 27 kpl
kustannusarvio 115 000 €

Asennus (sis. maatyöt)
425 000 €

Asennuskustannuksiin
sisältyy:
Tupos ramppi 228 000 €
Kemintie E/P 57 000 €
Tyrnävän kuntapysäkki
30 000 €

Kiitos ja hyvää joulunalusaikaa!